

Nørregaards Teater, Teater O & Holstebro Teater: LUDO

Anders Valentinus Dam og Rasmus Reiersen leverer flot skue- og samspil i den meget intense og vellykkede forestilling om ludomani. Foto: Søren Meisner

Ludomani i teenagehøjde

26-02-2023

Nørregaards Teater, Teater O & Holstebro Teater har begået en forestilling, som med jordforbindelse, teaterforjættelser og følelsesmæssig intensitet giver et stærkt billede af spilafhængighed.

'At vinde slår alt andet. Det er bedre end en stormende forelskelse, det vildeste sex... Intet når sejren til sokkeholderne'.

Alex er ludoman. Som blot 17-årig. Han må bare spille. Han er tvangsmæssigt afhængig af det kick, det giver. Han er suget ind i drømmen om den store gevinst. Han beruser sig i forestillingen om en lykketilstand.

Han debuterer eller bliver ramt af rusen første gang som 10-årig. Nogle år senere begynder han for alvor at spille. Men han må erkende at det er mere farligt end attraktivt. Alex bliver fanget ind i en ond spiral. En spiral, hvor det at skulle spille fører løgne, vold og kriminalitet med sig. En glidebane, hvor den person, Alex var engang, er ved at erodere væk.

Excellent skuespil

Anders Valentinus Dam spiller Alex, så ludomanien driver af ham. Troværdigt, overbevisende og meget nærværende. Der skal stort skuespiltalent til som granvoksen mand troværdigt at formidle en rolle som en dreng på 17.

Dam mestrer det. Kropsligt, verbalt og med et indre 'urværk'. Et urværk, hvis styrke er, at det ikke hager sig fast til eller forsøger at imitere et barn eller en ung, men som i stedet transformerer energien om til noget alment menneskeligt. Noget alment menneskeligt, som med sin ikke-efterlignings-lyst, men netop via det almene i et præcist, energisk og situationsbevidst formudtryk, griber unge såvel som voksne, som værende noget, man helt uvægerligt lytter til og mærker essenserne i.

FAKTA

Nørregaards Teater, Teater O & Holstebro Teater: LUDO -

Idé og manuskript: Anders Valentinus Dam.
Instruktion: Victor Marcussen. Scenograf: Carsten Wittrock. Lyddesigner: Johannes Eberl Smed. Masker: Steffen Brandt.
Instruktions- og manuskriptassistent: Tine Grauengaard. Medvirkende: Rasmus Reiersen og Anders Valentinus Dam. Aldersgruppe: Fra 13 år / 7. - 10. klasse. Varighed: ca. 65 min.
Turneforestilling. Set 25 februar 2023 på Nørregaards Teater, hvor den spiller til 17. marts. Spiller på Musikteatret i Holstebro 27.-31. marts. Er tilmeldt Aprilfestival 2023 i Syddjurs (21.-23.april).
www.nrt.dk / www.teatero.dk / www.holstebroteater.dk

At han spiller både Alex på 10 år, 14 år, 17 år og nogle år ældre end det, bemærker vi faktisk, når vi følger den ikke-kronologisk ordnede fortælling. Men samtidig er det ikke de faktuelle alderstrin, som fæstner sig. Det er mekanismerne og farligheden i ludomani.

Fint samspil og enkle rolleskift

Mens Anders Valentinus Dam udelukkende spiller Alex, har Rasmus Reiersen flere roller. Som far til Alex, psykolog og som den voksne spillelegale Ace, som Alex er så uheldig at falde i klørne på. Ligesom Dam formår at skifte humør og stemninger, forstår Reiersen – hele tiden i samspil med Dam – at skabe stemninger i de mange situationsspil, stykket er skuet sammen af.

Særligt vellykket er scenen, hvor han som Alex' far sammen med sin søn nærmest koger over, da de sammen ser en fodboldkamp, som de begge har spillet på. Sidenhen er han medskaber af en ultrahøjspændt og særdeles rå atmosfære i scenen, hvor han som Ace bliver udfordret af Alex til at spille poker.

Rolleskiftene er også gjort enkle og klare. Reiersen ifører sig blot et par briller eller tager en jakke af eller på – så har han forvandlet sig fra psykologen Henrik til Alex' far eller til Ace.

Stærk og mundret tekst

Alle virkemidler – tekst, optræden, iscenesættelse, scenografi, lys og lyd – spiller særdeles godt sammen.

Anders Valentinus Dam, der også står for ideen bag forestillingen, har skrevet manuskriptet med stor sans for at fange en både fyrig og følelsedyb sprogtoner, der nuanceret spejler den eufori, tvang, ravage og ødelæggelse, ludomani fører til.

Det gør stykket levende, at handlingen springer i tid og sted. Med vitale ordvalg, korte, nutidige og mundrette replikker, og gentagelser af centrale pointer (som fx "Ét spil er for meget, 1.000 spil er for lidt" og "Det her er min historie, men det kan ske for hvem som helst") bygger Dam et handlingsforløb op, som gør følelsesmæssigt indtryk og masserer publikums hjerneceller.

Enkel og dynamisk iscenesættelse

Victor Marcussen bidrager med sin enkle, dynamiske og meget levende iscenesættelse til at gøre 'LUDO' spændende og fokuseret. Der er noget næsten boldspilsslegende, men også skæbnefyldt og yderst faretruende over den måde, hvorpå spillerne er sat til at dribble rundt på scenografiens tribune-trappetrin for undervejs at synke ned i lommer af intense og højspændte ophold.

Stunder, hvor far og søn samtaler – eller rettere, hvor Alex far kæmper for at fange sin søns opmærksomhed og forstå hvad der foregår i Alex. Passager, hvor Alex modvilligt konsulterer en psykolog. Situationer, hvor Alex fascineres af Aces spillemani, for siden at blive hans lige og tillige en slags undersåt.

Forestillingen byder også på mere 'abstrakte' øjeblikke eller sindbilleder, hvor vi i en helvedes-ild-agtig illumineret hører Alex, som står indeklemmet ind i en lysskakt, betro os ludomaniens rædsler. Eller hvor Dam og Reiersen iført halvmasker med diabolisk gestik optræder som djævlene, der serverer stemninger og fakta om spilafhængighed.

Carsten Wittrocks trefløjede tribune-scenografi skaber sammen med Jesper Thestrups lysdesign og Johannes Eberl Smeds stemningsgivende lyddesign gode muligheder for spillet. Den brune trappekonstruktion er, når dens felter blinker eller bliver belyst i forskellige farver, med til at skabe stemning af både spillehal, neutralt psykologkonsultationsværelse, hjemlige rum og diabolske glidebaner og slugter.

Vigtig og almen

'LUDO' rækker langt ud over sin tematik. Det er en stor styrke. Alex' spilafhængighed kan snildt overføres til alle mulige andre felter. Til misbrug af alkohol, stoffer, mad, sex, mode, medier, mobiltelefoner etc., etc.

Listen er alenlang. Det koster. Ikke kun masser af penge, men endnu værre og i kølvandet på det bliver du til et rovdyr, som mens andre scorer kassen eller driver rovdraft på din afhængighed, mister grebet om dig selv. Du forsvinder væk fra dig selv og det sociale liv med andre. Du holder op med at drømme. Det eneste, du er besat af, er at vinde en gevinst, du aldrig kan opnå, fordi den er et fatamorgana. Et djævleskabt skue.

Fokus på involvering

Forestillingen italesætter og stofliggør mekanismer, fælder, tiltrækningskræfter og euforier. Forhold og levemåder, der, som Alex siger, gør, at man tilslut slet ikke kan genkende sig selv. Ens nære omgivelser bliver bekymrede. Forhåbentligt. Det gør Alex' i al fald.

Og her har forestillingen foretaget et meget bevidst valg. Den vil tydeligvis og helt direkte pege på det potentielt livsafgørende vigtige, at andre mennesker er opmærksomme på misbruget og griber aktivt og handlingsorienteret ind. Alex' far og mor kærer sig om Alex. Og de kræver af ham, at han går til psykolog. Det er Alex dem dybt taknemmelig for.

På et tidspunkt når han så langt ud, at han har besluttet at tage sit eget liv. Han gør det heldigvis ikke. Forestillingen slutter med replikken "Tak far". Vi har forud for scenen hørt om Alex' selvmordsplan. Nu står han med et afskedsbrev, som han insisterer på at læse op for sin far. Fordi han er ham inderlig taknemmelig, for den forældre-opmærksomhed og de psykologkrav, som blev hans redning.

På sin vis behøver vi ikke høre Alex læse brevet op. Men valget er givetvis taget for at pege en ekstra gang på nødvendigheden af, at ludomani også bliver set og handlet på – udefra.

Lige i skabet

I 'LUDO' er hele følelespaletten præsenteret – rus, eufori, angst, modløshed, imødekommenhed, protest, foragt, medfølelse m.v. Publikum holder vejret, mens dopaminen pumper løs på scenen, hvor også ludomaniens djævlige hænger og medmenneskelige væsner indtager rummet. Fakta bliver føjet til. Publikum mærker og bliver via Alex' historie klogere på ludomani.

Ønsker man at tilbyde de unge en teaterforestilling i en markant virkelighedsrelateret ende, som med et ungdomsfokus teaterbegavet tager afsæt i en helt konkret og meget vigtig tematik, er samproduktionen 'LUDO' med andre ord et perfekt match.

Af: Kirsten Dahl